

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajo. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gid. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. Ogravnštvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Na potu v ječo.

(Dopis iz Slovenskega Štajerja.)

Častilakomnost! Koliko lepega spraviš na dan, ako si zdrava, ako vladaš nepopadeno moževsko pošteno srce! Ti si angeljvarh, ki človeka vodiš, povzdiguješ, kadar mu vse upanje podrti leži, ti si koristna, ker s toboj premaguje človek vse teškoče, s toboj spleza človek v socialnih redih više in više, svoj narod povzdigne, nove ideje obudi, za občno blagost dela! A ti si tudi hudi duh, ki človeka spravi od poštene steze, ki ga spravi tja, kjer mu sramota, prokletstvo sodržavljanov, državljanska smrt sledi; ti si nevaren dar narave, ako vodiš srce, ki se tvojim objemajem preleha in preveč uda. In čez noč obogateti — bogatemu biti — uzor je to po večjem zdajšnjega človeštva, in kako ne, če pa v tem spridenem svetu „le petica da ime sloveče.“ In pošteno delo je toliko težavno, toliko teško je spraviti par grošev vkup po poštenem poti! Kdo bo mravlja; v večjem slogu je treba delati, če tudi včasih človek zraven v položaje pride, kjer poštenost in nepoštenost na ostri noži hojevati. In kaj dé — pravijo ti — malo ali več nepoštenosti, oko se zatise in „ženijalen duh“ mora dobiti dobro plačo za njegov „trud za človeštvo.“ Nekaterim se posreči, splezati po nevarnej, poljskej tej poti do bogatstva, ali vsi niso duhoviti tako, da cel čas in sovremenike opeharijo, nekateri se zmotijo, ceneči svoj talent, nekateri so malo oslovske narave in zraven še kaj nesrečni v spekulacijah, in ti pridejo pod nož anatomakazenskega sodnika, in čem višje so prej stali, tem hujša je sodba o njih.

In prav tako. Kaj hočemo kleti ubogo človeče, ki je v atmosferi zločinstva vzraslo, kaj hočemo kamenje lučati na reveža človeka, ki je vzrastel, kakor je sam hotel, če je ta ali oni zločin storil; to je bolnik, in njegova bolezen je milovanja vredna, človeška družba je sama kriva teh priprostih zločincev.

Ali če človek izobražen, človek, kojemu zaupanje da tisoč in tisoč ljudi, če državni poslanec prav nizko zločinstvo stori, in ono prav grdi je zločinstvo goljufije, potem nij več prostora za milovanje, na tako ljudi pade prav pravično zaničevanje sodržavljanov, taki ljudje se pravom mečejo mej pravo sodrgo človeške družbe, ker ti so izobraženi in ta izobraženost bi jih morala uzdati, da njihova volja ne krene preveč stranpot.

Brandstetter, zastopnik slovenskih kmetov v deželnem zboru, in slovenskih tržanov v državnem, je v preiskovalnem zaporu zaradi zločina goljufije. —

Bil je nekdanji čas, ko so tako zvali „ljudski zastopniki“ mej soboj ali mej prijatelji pravili: ljudstvo je in bode neumno, ž njim nij nič storiti, za družega nij na svetu, kakor za to, da dela, da je trpin, osli bi bili, če bi se ne okoristili iz njegovih žuljev: mundus vult decipi. —

Dosti tega časa je šlo uže v zaton in nekaj poštenih časov izhaja na nebo časovnega duha, sliši se nekaj, kakor: ljudstvo kot masa nij le za trpina na svetu, ljudstvo nij brezpravni „Pöbel“, ljudstvo je pravi suveren, kdor ljudstvo goljufa, je prav nizek zločinec, kdor ljudstvo goljufa, ostrakazen nanj!

Naše ljudstvo je revno, od vseh strani

prevareno, obeša mnogo upanja na svoje poslance, od teh misli dobiti s časom boljših časov, po teh misli dobiti zboljšanja njegovega stanja.

In kaj družega, nego goljufal je Brandstetter svoje volilce za te upe, kaj družega, nego grdo je ravnal ta človek z zaupanjem, ki so ga stavili njegovi volilci vanj, ki je zločinom v prsih se silil na ovo mesto, kjer je treba kot zlato čistih rok. Advokat ljudstva je državni poslanec. Sveti posel, in na svojo škodo, z vsem mogočim požrtvovanjem, vsem vplivom, vsemi duševnimi silami treba je, to sveto misijo opravljati. In je Brandstetter, v lastnih rečeh nečistih rok, sedel z omenjenimi mislimi na sedežu državnega poslanstva? Za boga ne, kdor goljufijo „en gros“ privatno goni, ta nij čistega srca kot zastopnik ljudstva. Ljudje govoré, da se kakovemu sitnemu govorniku v parlamentih usta zamašijo s tem ali onim. —

Vzemimo, da fama ne laže, — prvi, ki bi si dal usta na tak način zapreti, bil bi Brandstetter. Ljudstvo, „der grosse Lämmel“, naj tarna, kakor mu drago, jaz sem osiguren, si misli kak tak novopečen „verwaltungs-rath“, mu bom pa kako šolo zidal, se vé da, moje ime dam na vrata, dodene, da je ironija polna.

Brandstetterjev padec v globine zločinstva je velike vrednosti za nas štajerske Slovence. Mej odpadniki našega naroda je vsakdanja morala ta: opeharimo slovensko paro, koder mogoče; vbog gmotno, je uže na pol prepariran za nemško žrelo Sloven. Brandstetter je izvajaje to moralo onesrečil. Človek je, koji nij usmiljenja vreden, pokazimo tedaj slovenskemu kmetu zastopnika

Listek.

Tako zdaj ljubijo!

(Povest, iz ruskega prevel Žanov.)

(Dalje.)

Ona mu razkrije vse svoje srčne tajnosti: in kako obleko, višnjevo s cvetkami, jej hočejo napraviti k prazniku, in kake okusne paštete peče jej tetka Mina, in kaj nje oče, ki je stolar, da je bila mati cvetarica, da imajo oče pomagacha Jana, ki je kozav in grd človek, katerega se boji, sama ne vé, čemu. Kornelij je poslušal vse to in nij spustil oči z deklice. Tako je bil zavezan, da večkrat še razumel nij, kar je govorila. Njemu je bila uže čez vse všeč glasba nje glasu, besedij je malo treba.

Večkrat slišimo slavca in smo žalostni pri njegovem glasu; pa kaj poje on? Bog zna! Njegova pesen je lepa, kakor glasba;

morebiti je pa še boljše, da ga ne razumemo.

Ob dvanajstih je hodil Kornelij po ulici in čakal Ano; zopet se je prikazala. Toda zdaj ne gre prešerno, se ne nasmehne in nje obraz izraža globoko žalost, posebno pa splakane oči.

„Vi ste žalostni?“ vpraša Kornelij.

„Ah in zelo!“

„Ali nijste jokali?“

„Da.“

„Zakaj ste se pa jokali?“

„Ah jaz sem nesrečna! . . .“

„Kaj pa je z vami, povejte mi!“

„Vi ne pomagate.“

„Mogoče, da jaz pomagam.“

„Ne, ne.“

„Kdo vam dela skrbi?“

„Nihče.“

„Zakaj pa plakate? Povejte mi!“

„Ah, moj Bog, jaz ne vem, kaj bi z Androklom! . . .“

„S kakim Androklom?“

„No vidite, da vi ne veste!“

„Ali je to vaš pes?“

Ana se zahohota.

„Lep tak pes! To je bil človek, veste, ki je bil rob rimskega senatorja.“

„Senatorja?!“

„Da, in potem je ubežal v pustinja in živel v nekej votlini z levom.“

Kaj pa je s to pravljico?“

„Ha, pravljica! to nij pravljica, ampak prevod, pa tako težek . . . meni je zdaj-le zapovedala sama gospa Šnek, in dala, da naredim ves prevod do jutri; in če ga ne zdeloš dobro, je rekla, pišem tvoje mater! . . .“

„To nij prav.“

„Se vé, da ne; mati so mi obljubili novo višnjevo obleko, če se bom pridno učila . . . Po vodi je šla moja lepa obleka! . . .“ Ano zalijó solzé.

Ko je bil Kornelij v odgojnici, je bil

ljudstva tega kova, kujmo iz taci slučajev strele zoper odpadništvo, ki je tujemu molohu klanja, a pozabi slovansko mater, svojo roditeljico!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 6. decembra.

V *državnem zboru* je bilo zadnji petek in soboto vprašanje na vrsti, kako bi se oderuhovstvu posebno po deželi konec storilo. Nekdaj je bil kaznovan, kdor je oderuhovsko visoke procente, obresti (interesov) jemal, a kasneje so to postavo odpravili. Zdaj je mnogo glasov, ki terjajo, da zopet postava mora čuvati, da denarja posejevalci ljudstvo ne bi drli z neusmiljeno visocimi obrestmi. V tem smislu je poslanec Rydzovski iz Galicije, kjer posebno judje nabogi narod deró in na kant spravljajo, stavil predlog, kateri je bil sprejet. — Govoril je zanj dehant Pflügel, ki je dejal, da ima kapital uže tako preveč gospodstva, torej se mu sme pravica vzeti, da se preveč množi in reveža zatira. Sila ne pozna postav.

Rydzovski dokaže, da je na Gališkem leta 1874 bilo celih 1026 posestev prodanih, ali leta 1867 le 164. Torej se vidi, kaj je odpravljenost ene ostre postave o obrestih zakrivilo. Pravil je, da se posojuje denar na 1000 procentov, kjer se vè da lehkomišelní jemalci morajo poginiti. Weber je napadel vlado. Predlog je bil potem sprejet.

Vnasu je države.

„Poll. Corr.“ dementira, da so se razprave mej *Rusijo* in Avstrijo razbile in da sti te državi nejedini o načinu s katerim postopati proti Turčiji. Tu izvedamo zopet kaj nij, a nič, kaj je in kako se namerava.

Pri generalu Ignativu, ruskemu poslaniku v Carigradu, je bil dopisnik angleških „Times“ in ga je povprašal o orijentalnem vprašanju. Ignatjev mu je nekako rekel, da je to vprašanje, slovansko vprašanje. — Ta reč neče dopasti nemškeje „N. Fr. Pr.“, katera se se v uvodnem članku sobotnega lista v imenu Avstrije tudi zaradi tega po svoje pohuduje. To se ve da ta list ne jemlje ozira, da v Avstriji je mej vsemi narodi največ nas Slovanov.

Francoski poslanik iz *Londona* piše, da je angleški nakup sučskih akcij le defenzivna akcija bila, skrb, da akcije niso prišle v neke druge roke, ki bi prevago bile zadobile (t. j. menda v ruske). „Times“ izrekajo, da če bode angleški vojni kancler proglasil ob priliki kake vojne (torej na

to se v Angliji misli) cel angleški plan (kakor pravi), kaže Anglija, da rajši vsem sovražnikom informacije o sebi da, nego da bi svoje oficirje v temi in nevednosti držala.

V *nemškem* državnem zboru je Bigmark 3. dec. zagovarjal glasovito politično reakcionarno novelo h kazenskem zakoniku. Nij si upal, prav odločen biti. Rekel je, da nekatere reči se lahko odlože, le nekatere naj se precej sprejmo, kakor; varstvo eksekutivnih uradnikov, določbe zoper nemarne uradnike vnanjega ministerstva, ker sicer neče on minister ostati.

Dopisi.

Iz *Vojnika* 1. dec. [Izv. dopis.]

Sneg je padel do kolena visok, naredil nam je zimsko življenje in vedno še sneži. Zemlja je mokra in zna za zimska žita slabo biti. Mladina hodi veselo v šolo, pa tako slabo vreme jej pot zavira. Šole imamo prenapolnene. I. razred ima 170, II. 86, III. 90 otrok. V I. razredu more biti poduk poludneven, v II. in III. razredu so otroci natlačeni, ker sti te dve sobi male. K temu nas je še denes zapustil tukajšnji dosedanji podučitelj g. Ivan Bračič, kateri se je skozi 5 1/2 leta pri tukajšnji šoli s svojo pedagoško izurjenostjo, vrlo marljivostjo in kolegialnostjo odlikoval. Prišli so po njega šololjubni in vrli št. Lorenčani pri Štorah, da so ga odpeljali kot učitelja svoje mladine. Tukaj se mu pa priznava zahvala od šolske mladine in nje staršev za njegov obilni trud. Naj bi le tudi na novem mestu v pravo domačo korist obilno delovati mogel! Da bi pri tolikem številu tukajšnje šolske mladine celodnevni poduk mogoč bil, je krajni šolski svet v seji 11. nov. t. l. sklenil za nujno razširjenje šole v štirirazredno prositi, in vsak čas se dovolitev pričakuje. V sedanjem kr. št. svetu imamo vendar za šolo vnete gospode iz trga, v prejšnjem pa je bila večina iz kmetov, kateri niso bili za „dati“. Šolski proračun za l. 1876 znaša 600 gold.; mej tem se je za pripravo novega razreda 100 gl., za slučajne potrebe 50 gl. dovolilo, in drugemu učitelju stanovnina dala. Vojniški župan je županstvo položil. Začasno županstvo bo v Trnovljah, in ne bo ravno prijetno ga tako daleč na koncu občine iskati. Temu nasproti so se pa vojniški tržani včeraj razveselili zvedeti, da je ločitev trga v svojo

občino od cesarja potrjena, in je konec nagajanja od kmetske strani v občinskih zadevah.

Iz *Bistrice* na Notranjem 2. dec.

[Izv. dop.] Tudi pri nas smo imeli enkrat po prenehanji celih devet let občinske volitve. Prejšnjemu županu g. Jelovškemu se je bil županijski stol prirastel; veliko smo imeli opraviti, da smo ga s tega mesta spravili. Imel je svoje uzroke, ker nam nij dal za svojega županovanja celega računa.

Bil je potem izvoljen stari penzionirani burokrat Ant. Valenčič za župana. Ker nij mogel večine dobiti, volil se je sam.

Nadejali smo se, da bode naš novi župan vnet za blagost občine, toliko bolj, ker se je sam za župana volil. A vidimo, da smo se varali. Prvo njegovo delo je bilo, da naš materini jezik ne spoštuje. Povabil je odbornike k prvi odboroj seji v nemškem jeziku, in ker niso te „Einladunge“ nekateri odborniki hoteli podpisati, je ta mož v krčmah razgrajal, da: kako se more od njega zahtevati, da bi v slovenskem jeziku uradoval, ker te „šprae“ ne zna. O srečni Bistričani s takim županom!

Iz *Gradca* 3. dec. [Izv. dop.]

Kakor smo pričakovali, tako se je tudi zgodilo. Mladi umetnik koncertist Krežma; ki je uže poprej po drugih krajih sebi in svojemu rodu glas in čast osiguril, je tudi pri nas bil odlikovan. Občinstvo naše je muziki izbirno, posebno tukajšnji recensator muzikalni dr. Fridrih Hausseger kot Wagnerjev entusiast je v kritiki zelo oster. On je uže marsikateremu umetniku, bodi muzikarju, bodi pevcu za vselej vspeh uničil, če nij bilo vse po njegovih mislih in njegovih težnjah, če umetnik nij bil prijatelj in spoštevatelj le nemške umetnosti. Hausseger je sicer dober violinist sam, mora mu se priznati, ne more se mu pak oprostiti, da vselej, kot v politiki pretirani Nemec, tudi kar se umetnosti tiče ravno tako pretirano le nemški sad in nemško liro hvali. In tukajšnje občinstvo, dasiravno v marsikaterem oziru ne sledi in ne posnema Haussegerjev gusto, vendar se največ njegove kritike drži in po njem kot vodji svoje mnenje izrazuje. Jaz tedaj od Haussegerja uže navpred nijsem take hvale Krežmatove tehtnosti pričakoval, kakor so mu jo Dunaj-

sam enkrat brez jedi zaradi Androkla, zato se ga zdaj dobro spomni in hoče pomagati bedni devi.

„Poslušajte Ana! jaz vam pomorem, dajte mi svoj zvezek, jaz vem o Androku.“

„Vam je res znan?“ vsklikne radostna deva.

„Da jaz vem zanj; pustite mi svoj zvezek, jaz vam prevedem Androkla, in jutri vam dam, da ga nesete v šolo.“

„Ali je mogoče?“ reče skoro žalostno Ana, — „a vedeli bi, da ga ne naredim sama.“

„Kaj pak! kdo izve to? V šoli vas pohvalijo in doma vam napravijo novo obleko.“

„A Bog bo vedel to!“

„Pomolite k bogu, on odpusti.“

„Ne, ne maram, goljufati je greh.“

„Kakor hočete, če delate sami, naredite veliko napak in vas zapišejo v črno knjigo; mi je žal za vas.“

„Ah moj bog! kaj čem početi?“

„Dajte mi zvezek in jaz vam naredim prevod.“

„Oj ta nemarni Androkel! . . . no, vzemite zvezek, samo ne popackajte, jaz pa doma pomolim k bogu.“

Ana gre domu brez zvezka, Kornelij ima pa cel večer opraviti s prevodom. Zjutraj jej odda svoj izdelek, ob dvanajstih jej pa uže pride naproti z vprašanjem: „Kaj pa prevod?“

„Čudno!“ odgovori Ana z detinsko radostjo, „kako ste vi naredili pod mojo roko, pa nihče nij spoznal! . . . A vendar so bile tri pomote, pa to nič ne dè, ker je hči gospe Šnek sama imela dve, in ona je pri nas prva! . . .“

„Jaz sem nalašč naredil te pomote.“

„Zakaj pa?“

„Zato, ker ste še mladi! Ko bi vi nalogo imeli brez napak, precej bi vas sumili, da to nij vaše; a dve, tri majhne napake vam ne škodujejo, vašo gospo imajo pa le lahko za norca.“

„Ah, kako ste prebrisani! . . . Meni bi to še v glavo ne bilo prišlo!“

„Vi me le poslušajte, bo vse dobro.“

„Če vas pa ne poslušam? Vi se nad menoj razsrdite!“

„O ne. Poslušajte! če vam zopet naložé prevod, mi ga zopet dajte, in jaz vam tako vse napravim.“

„Ah vi ste pa res dobri! — A nad menoj se bo jezila Julija; uže zdaj je tako plakala, ker je imela več pomot, kakor jaz.“

Kornelij dela Ani naloge, k prazniku pa dobi ona krasno višnjevo obleko. Mej tem se približa maj h koncu. Kornelij mora zapustiti mesto za celo poletje. Ana nij zastoj zaplakala, ko je zvedla: navadila se je bila uže Kornelija in vrhu tega bo še mej tem šolska skušnja. Kaka beda! . . . Kornelij stisne Anino rokico in odide na kmete.

(Dalje prih.)

čani izrekli, tembolj ker se je prej uže znalo, da so mu Ljubljani nemškutarski glasbeni fušerji kakor rojenemu Hrvatn iz principa nasprotovali kar se pri nas jako rado posnema.

Pa vendar je Hausseger priznal njegovo tehtnost in veštino, njegovo sigurnost in nepogrešivost v najtežih prelazih, in ga je pohvalil izrekši, da v njem svet pričakuje s časom glasovitega umetnika, ker je uže v sedanjej svojej mladej dobi, kos najtežiške zapreke nadvladati. In nemški svet ljubljanski koji ga je tako ostudno renegiral, pokazal je s tem, da tudi v glasbi, kakor v politiki blodi, ker strokovnjake, ki so veljavni, zatira in rogovileže hvali in odlikuje. Dokler neki bo še ta neoprostiva nemškutarska intolerantnost proti vsemu kar god je Nemštvu tajega, vladala? Saj se je vselej le blamirala!

Ker je občinstvo mladega umetnika živahno pozdravilo in ga za njegov izvrstni uspeh z dolgo trajnim ploskanjem kot priznanjem posebno odlikovalo in ker je koncert bil tudi dobro obiskovan, dobil je Krežma več in več poguma in nam daje še drugi koncert, ki bode pa še boljše obiskovan.

Od neke dobe vidijo se po mestu zopet burševske kapice raznih barv. Po temu ključim, da so ta društva, ki večidel trošijo pruske fraze, še zdaj obilniše narastla.

Alfonzova affera bila je smrt tej hidri, ki je pa žalibog zdaj še hujše se povzdignila, da si je Avstriji nevarna. Ali nij bilo pred kratkim dovolj prilike videti, kam naši buršeki v šolo hodijo, — ne v — avstrijski Gradec — ampak v — Berlin.

Naši slovenski dijaki imajo tukaj največ prilike učiti se od Nemcev, kako se mora potezati za narodne interese. Nemec stoji trden neomahljiv, nepopustljiv za théma koje si je dal sam ali njegov vodja.

In ti Slovenec bodi še hujši in čvršči ker si po broji slabši, ker ti je nevarnost večja.

No žalibog, naša mladina, ki se sedaj tukaj uči nam se taka prizadeva, kakor da v njej ne bi slovenska krv tekla. Mlačna je, boječa, in sama sebe zatajujoča, to nam nij dobro! Tukaj se mladenči slovenski morate pripravljati za svoje poslanije. In poslanije vaše nij lahko, toda tem živahnjejša, pogumnejša in večja mora biti priprava. Nij dosta draga mladina, da se pečaš neumorno se strokovnjaškim naukom, po kojem do kruha dojtí želiš, ampak gledati moraš, da kadar dojdeš na dom na delovanje tvoje stroke, da bodeš tudi narodu v materialnem oziru steber. In to bodeš če se bodeš tudi za njegove socialne razmere zanimala in se za njegove narodne pravice in blagor potezati znala, koje nam v nevarnosti stojijo. V obče pa omenim, da mej Slovani sploh nij dovolj složnosti, dasiravno nas sedanji čas dovolj uči, kakí pomen imajo složne in zedinjene naše moči.

Srb in Hrvat, se še vedno črtita in Slovenec jih mora le gledati. Pomirba nij mogoča, ker Srb rad ne popušča a Hrvat se bogme tudi boče braniti. Vedno so prepira, kjer Srb in Hrvat skupaj dojdeta, ker se po starej navadi Srbi srdijo Hrvate vse, ki so pravoslavne, ki se zraven vere za trde Hrvate drže.

Slovenci in Dalmatinci so v tem oziru vrednejši. Dalmatince vsak veli, da je Slo-

van in Slovenec tudi Hrvat pa se žalibog odtem zvati se Slovanom in Srb je najprej Srb in potem še le Slovan. In da bi bilo mogoče pri Srbu in Hrvatn dojtí do tega, da kakor Dalmatince in Slovenec bodeta Slovana, nikdar, velim vam, ne bi bilo razpora. Razven tega se mora reči, da je Srbom vselej le pravoslavje večji ponos, ne pa narodnost, oni le vse največ na „veri“ osnivajo, kakor naši klerikalci in ker so ravno druge vere kot Hrvati zelo hitro vam je razpor gotov. Žalostno, ali istinito! To sem omenil le iz goreče svoje želje, da mladina ta greh uvidi in da ga dokler še je čas popravi.

Iz Gradca 2. decembra [Izv. dop.] (Pravda Tauschinski — dalje.) Kakor je bilo pričakovati, je večerajšnje obravnavanje poteklo z zagovarjanjem dr. Tauschinskega. Popoldnešnje razpravljanje nij bilo tako mirno, kakor predpoludnešnje, posebno proti koncu. Državni pravdnik Mitterbacher in zagovornik Tauschinskega Berggruen in zatoženec se ostro sekajo. Predmet je neko pismo, adresirano na grofa Hohenwarta. Vprašanje je, ali se je pismo odposlalo grofu ali ne. Tauschinski pravi da ne. Državni pravdnik tedaj nasvetuje grofa Hohenwarta telegrafično kot pričo pozvati, ker bi on jim najbolje „čisto vino naliti mogel“. Temu nasvetu ugovarjata zatoženec na prvem mestu in precej ostro zagovornik. Tauschinski je pri tej priliki tudi konstatiral, ka on zveze s federalistično stranko ne zametuje, pač pa se je uže prej in se zdaj zopet proti kakaj takej zvezi s klerikalno stranko odločno izusti. Neki federalist, kojega imena nij nihče imenoval in ga prej ko ne Tauschinski edini vé, ga je celo v zaporu obiskal. Imeniten je tudi ta izrek Tauschinskega, namreč, ka bode (?) volilno pravo tudi za delavce po njegovem mnenji gotovo v prav kratkem času upeljano v Avstriji. Tudi pojem „socijaldemokrat“ je prouzročil mali prepir mej drž. pravdnikom in Tauschinskim; prvi citira Bebelovo razlaganje pojma, koji vsacega, kateri hoče pravično in odkrito ljudovlado (republiko) uvesti, za socijaldemokrata smatra. Temu ugovarja zatoženec in navaja razlaganje istega pojma po Lorenca Steinu, po katerem pojem „socijaldemokrat“ nij identičen s pojmom republikanec. Tudi Neudörfl-program je bil zopet predmet razprave pri tej priložnosti; v očeh državnega pravdnika je po vsem isti z Eisenachskim; vse glavne točke, kakor: volilno pravo za vsacega državljana od 20 leta začnši, enakopravnost, odpravljenje individualnega premoženja. To slednjo svrhu svojega programa zanikuje Tauschinski nasproti drž. pravdniku odločno in odbija take namene kot ne svoje in ne svoje stranke, ker bi sicer komunard, petroler itd. eno in isto bilo s privrženci njegove stranke. A itak je pisal v nekem pismu Wanke: „das Gräuel aller Gräuel ist ein wohlhabender Bürger“. — H koncu obravnave je govoril po zahtevanju zagovornika Tauschinski tudi o Alfonzovej dogodbi.

Denes 2. dec. pak je zagovor drugih šest zatožencev trajal ves dan, blizu do šestih v noči. Vsi se zagovarjajo z malo izjemo dobro, vsi govorje odločno in na vprašanja točno, kar spričuje, da so pripravljeni za odgovarjanje in da so vseh tega precej zvedeni in skušeni ljudje, akopram so nekateri

tako mladi. Posebno Wanke je odgovarjal prav moško in prepričano. Naravno je tedaj, da je bil mož dobra moč, ako ne ena izmej najboljših cele stranke. On govori dobro in zna svoja mnenja tudi prodati, kar ga dela za agitatorja sposobnega. Obnašanje Jos. Ledererja pa nij bilo nikakor moško; mladenič je bil vidno v velikej zadregi, ko se je moral zagovarjati, kar je spričevalo njegovo zdaj glasno in trdo odgovarjanje, zdaj tiho in neodločno; zdaj se je sklicaval na svojo mladost in malopoznanje sveta in ljudij; zdaj na pisatelje, katerih knjige so ga zapeljale in krivo navduševale. Tako je svoje sovraštvo do bogatih ljudij s tem zagovarjal, ka je neki „visokorodni gospod“, sedanji avstrijski uradnik njegovej sestri ženitev obljubil, a jo sedeti pustil, katero sestro pa on kot brat črez vse ljubi. Sploh se predstavlja kot nezveden človek — mladost — norost, a teško mu je verjeti, ker je mej drugim pisal svojemu prijatelju v Varaždin: „ako bi vladarji našim terjatvam nstregli, bi si sami smrtno obsodbo podpisali“. Njegova pisma so strašno bombastična, da ne rečem fantastična. Ta mladenič je tudi jeden izmej onih, koji so Tauschinskemu pred ječo v noči Marzeljezo peli, tudi deklamator in govornik je bil sem ter tja, akoravno je trajal njegov govor ali pozdrav le blizu tri minute. Slednji se je imel zagovarjati Feitel-mayer. Ta je govoril, kakor če bi bil svoj govor na odru pred zbranim občinstvom predaval; tako gladko in pravilno mu je tekla beseda. On je bil oznanjevalec po Tauschinskem osnovane nove vere „Botschaft“ v Varaždinu; hotel je zraven tudi ideje stranke socijaldemokratov širiti. Toda podvzetje mu je spodletelo. Sploh ta mož nij zadovoljen s svojimi vspehi „doli“, in pravi, da doli nijso tla za taka politična podvzetja. Kakor vsi drugi, se smatra tudi on za nedolžnega in pravi, ka pomeni „revolucija“ — pisal je v nekem pismu „es lebe die Revolution“ — prevrat na postavnem poti. Na zahtevanje dr. Kozjeka boste povabljeni še dve priči, komisar Tiss in še jeden drugi; grof Hohenwart ne bode povabljen. Državni pravdnik in zagovornika so si jako nasprotni sosedje; mnogokrat nastane kratak boj, ki je vedno zanimiv; starovichen predsednik Gabriel jih zopet pomiri, da se ne potratí preveč časa.

Domače stvari.

— (Iz Kostajnice) na bosenskej meji se „Slovenskemu Narodu“ 5. dec. telegrafuje: Blizu Novega je napalo 500 vstašev 800 Turkov. Vstašev je eden mrtev, 12 ranjenih. Turkov je mrtvih 40 in 70 ranjenih. (Po prejšnjih pismenih poročilih sodimo, da je tu poveljuik Hubmajer.)

— (Slovensko gledališče.) V sredo 8. t. m. se bo prvič predstavljala dobra veseloigra v 2. dejanjih „Tri vile“, polna interesantnih zapletov; potem tudi prvič burka v 1. dejanji „Hišina“ s petjem. Naš komik in pevkinja Odijeva predstavljata v enej osobi več osob, prizori so jako komični, tudi za zabavno petje je skrbjeno, tedaj upamo z dvema novi igri občinstvo zadovoljiti in pričakujemo mnogo občinstva.

— (Iz Dunaja) se nam piše, da je bil 3. dec. g. Val. Štempihar znan kot stenograf v kranjskem deželnem zboru in

slovensk narodnjak za doktorja prava promoviran.

— (Narodne tiskarne) odbor je imel včeraj sejo.

— (Nesreča.) Piše se nam iz Središča: 30. novbr. t. l. je J. železniški delavec iz Obriža zmrznil. Revez bil je vinjen, na nasprotui pot zašel in v potok padel. Prišel je vpiti, dva druga delavca to slišita, gresta ga iskat, a ko ga k hramu prineseta, je izdihnil dušo.

Važno

je naznanilo v današnji številki Samuela Heckschera star. v Hamburgu. Ta hiša si je radi promptnega in zanesljivega izplačevanja dobitkov tu in v okolici dobro ime pridobila, ter vsacega na današnji inšerat opozorujemo.

Posebno pozornost

zasluži inšerat firme **S. Sacks & Co.** v Hamburgu, v današnji številki, katera se nam zaradi točne in pazljive postrežbe naročnikov najtoplejše priporoča.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezni, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprejavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in bledanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše nego dojnično mleko. — Izkaz iz maj 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoni.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v sečni cevi, zaprtju, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurju, trganju i t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec. Spričevalo št. 76.921.

Obergimern, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za strasnimi bolečinami vnetje jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Spričevalo št. 72.618.

La Roche sur Yon, 30. julija 1868.

Vaša Revalesscière ozdravila me je popolnem strašnih želodčnih in čutnicnih boleznih, katere so me deset let mučile.

(Gospa) Armanda Prevost, posestnica.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v pušicah in tabletah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold. Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in speteljkih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih okaznicah ali povzetjih. V Ljubljani Ed. Mahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Prodamu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (275)

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Tuji.

5. decembra:

Evropa: Hübl iz Gradea. — Cezak iz Brna. — Koblar iz Litije. Pri Slonu: Verderber iz Bleda. — Wanda iz Brna. — Plat iz Trsta. — Tanšek iz Brežice.

Glavni dobitki ev. 375.000 mark nove nemške drž. veljave.

Naznanilo sreče.

Dobitke garantira država.

Vabilo za udeležitev

dobitkinih naključeb

od države Hamburg garantirane velike denarne loterije, v kateri se bo gotovo dobilo čez

7 milijonov 660.000 drž. mark.

Dobitki te koristne denarne loterije, katera obseza vsled načrta samo 81.500 srečk so sledeči: namreč 1 dobitke event. 375.000 drž. mark, specialno drž. mark 250.000, 125.000, 80.000, 60.000, 50.000, 40.000, 36.000, 4 krat po 30.000 in 24.000, 3 krat po 20.000 in 18.000, 29 krat po 15.000, 12.000 in 10.000, 36 krat po 6.000, 45 krat po 4800 in 4000, 205 krat po 3600 in 2400, 417 krat po 1800, 1500 in 1200, 1121 krat po 600, 360 in 300, 18820 krat po 240, 131, 120 in 60, 21014 krat po 48, 24, 18, 12 in 6 drž. mark in despejo čez nekaj mesecev v 7 oddelkih do odločbe.

Prvo dobitkino žrebanje vršilo se bo de službeno

15. in 16. decembra t. l.

in velja za to:

Cela originalna srečka samo 3 gl. — kr.

Pol originalne srečke " " 50 "

Četr originalne srečke " " 75 "

in razpošiljam te od države garantirane originalne srečke (nikakor prepovedane promese) proti frankiranej pripošiljavti zneska ali pa proti poštnem povzetku tudi na najoddaljene kraje.

Vsak udeležnik dobi od mene poleg svoje originalne srečke zastoni tudi originalni načrt z vtisnjenim državnim grbom in po dovršenem žrebanju pripošlje se tako vsacemu brez zahtevanja službeni spisek žrebanja.

Izplačevanje in razpošiljanje denarnih dobitkov

do interesentov izvršujem sam direktno in promptno in z najzanesljivejšim molčanjem.

Vsako naročilo more si vsak preskrbeti s pošto nakaznico ali pa priporočanim pismom,

Obrne naj se tedaj vsak z naročilom zaupljivo do

Samuel Heckscher sen.,

bankirna in izmenjevalna pisarna v Hamburgu. (409—5)

Dunajska borza 6. decembra.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69	gl.	40	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73		55	
1860 drž. posojilo	111		90	
Akcije narodne banke	928		—	
Kreditne akcije	208		25	
London	112		95	
Napol.	9		04	
C. k. cekini	5		31	
Srebro	104		75	

Lekarna Piccoli.

Aparati za samo-brigiranje, pasovi za počenje, uretralne in maternične brizgaje.

Menoti-Pastilje (ki so na dunajske svetovne izložbi 1873 dobile darilo). Te pastilje čudovito delajo proti prehlajenju in krču, kakor proti kašlju, jetiki, ki se še le začenja, proti hripi, boleznim na pljučih in v grlu, in proti vsakovrstnem kašlju, tudi kroničnem. Škatljica velja 75 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega leka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lek uže poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Pravi sajdlivec pulver. Nareja se z čisto kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje z soljo, v pomoč bolehnemu človestvu, pri vsih notranjih in vnanjih prisađih, zoper večino boleznih, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Rajzevi pulver, beli in rudečkast. Izključljivo iz vegetabilnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej podeli izvorno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano na ravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkusno in ne slabodiseče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih iztlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr. (132—150)

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštnemu povzetju.

Dunajska največja

27 kr.

Zaloge

solnine in znane zanesljive firme

Bernhard Pollak-a

na Dunaji.

Kärntnerstrasse 14,

(vis-à-vis Weiburggasse).

prodaja jedina z vsoto garancije najboljše kakovosti in pravosti blaga vedno

ovče-volnate oblačilne snove.

Ravno tako tudi vse si misleče vrste, platnega, modernega, kurenega in plenenga blaga, svinate in žametaste trake, ravno tako tudi gubir-čipke vsake baže, po eg se tisoč drugih stvari.

Izgledki i zaznamak

blaga

zastoni in franko.

Naročila, tudi najmanjša, bzo po poštnem povzetku.

Neprištuječe jemlje se nazaj brez zadržka.

(32—17)

(418—3)

Vom Stateo garantirte Bernburger Geld-Verloofung

375,000

250,000 — 50,000
125,000 — 40,000
60,000 — 30,000
30,000 — 20,000
15,000 — 10,000
7,500 — 5,000
3,750 — 2,500

15. & 16. Decemb. r. a.

Original-Loose „3. oder „1. 75

S. Sacks & Co.

Staat-Effekten-Gesellschaft, Hamburg.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.